

Senast reviderad 2021-04-19

Rekommendationer för samarbete mellan länsstyrelserna och Migrationsverket kring bosättning av nyanlända

1. Bakgrund och syfte

Sedan den 1 januari 2017 har Migrationsverket ansvaret att anvisa nyanlända för bosättning. I länsstyrelsernas uppdrag ligger att verka för regional samverkan samt beredskap och kapacitet hos kommunerna att ta emot nyanlända invandrare, både anvisade nyanlända och nyanlända som på egen hand bosätter sig i kommunen. Respektive länsstyrelse ska utifrån ett länstal besluta om kommunal. Länsstyrelserna för också dialog med kommuner i länen i syfte att främja kommunernas planering för mottagandet av nyanlända för bosättning. Länsstyrelserna har även en stödjande roll i mottagandet och ska verka för att behovet av bostäder tillgodoses.

Syftet med rekommendationerna är att ge vägledning till berörd personal och bidra till tydlighet och förutsägbarhet i arbetet. Samtidigt kan arbetssätt behöva anpassas utifrån regionala förutsättningar. Rekommendationerna följs upp minst årligen och uppdateras vid behov.

2. Samarbete på nationell nivå

Under Samverkansdelegationen finns en nationell arbetsgrupp kring bosättning (Bosättningsgruppen), under ledning av Migrationsverket och med deltagande av länsstyrelserna, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Arbetsförmedlingen.

Bosättningsgruppen initierar och koordinerar myndighetsgemensamt utvecklingsarbete för att skapa goda förutsättningar för nyanländas bosättning. Bosättningsgruppen tar årligen fram en aktivitetsplan med prioriterade arbetsområden. Bosättningsgruppens arbete omfattar exempelvis gemensam information och vägledning till kommuner för att underlätta planering och mottagande av nyanlända som anvisas kommuner och nyanlända som själva bosätter sig i kommunen. Andra exempel på Bosättningsgruppens arbete är framtagande och översyn av rekommendationer för samarbete mellan berörda myndigheter, en årlig myndighetsgemensam konferens om bosättning av nyanlända och relaterade utvecklingsområden samt dialog och informationsutbyte om länstal, kommunal och årsplanering.

3. Samarbete på länsnivå

Det är angeläget med informationsutbyte och en löpande dialog mellan länsstyrelsen och Migrationsverket på länsnivå, för att kommunikationen mellan myndigheterna och till kommunerna ska vara samstämmig och ge kommunerna goda planeringsförutsättningar. Det är också av vikt att identifiera möjligheter till synergier mellan myndigheternas uppdrag och ansvarsområden.

3.1 Avstämningar

Länsstyrelsen bjuder in Migrationsverket till regelbundna avstämningar av det aktuella läget gällande mottagandet i länet. Migrationsverkets regionala expert i bosättningsfrågor vid respektive regionkansli¹ är huvudsaklig ingång, men andra delar av Migrationsverket såsom experter vid stödenheten för nationell verksamhet, enheten för lägesanalys, bosättningsenheten, enheten för samordning vidarebosättning, regionkansliet och mottagningsenheten kan också delta vid behov. Avstämningar kan ske via telefon, e-post, Skype eller personliga möten.

Följande områden kan vara relevanta att ta upp:

- Hur går mottagandet i länet?
- Hur ser informationen ut till asylsökande inför val av boende, ABO eller EBO, med tanke på framtida hjälp med bosättning?
- Hur fungerar mottagandet i kommunerna avseende anvisade nyanlända från ABO och kvotflyktingar respektive självbosatta nyanlända? Har kommunal reviderats efter överenskommelse mellan kommuner? Vilka större förändringar har gjorts i årsplaneringen och vad har varit orsakerna?
- Hur fungerar det operativa samarbetet mellan bosättningshandläggare och kontaktpersoner i kommunerna?
- Hur fungerar det operativa samarbetet mellan kommunerna och Migrationsverkets mottagningsenheter om mottagandet?
- Vad har framkommit i länsstyrelsens dialog med kommunerna om planering och kapacitet för mottagande av nyanlända för bosättning respektive för de som själva bosätter sig i en kommun? Finns långsiktighet och hållbarhet i kommunernas mottagande av nyanlända?
- Finns behov av specifik uppföljning för att främja att kommuner planerar för mottagandet av anvisade nyanlända respektive nyanlända som själva bosätter sig i kommuner. Vilka underlag behöver respektive aktör bistå med och vem följer upp?

3.2 Länsträffar

Länsstyrelsen bjuder in Migrationsverket till länsträffar med kommunerna för dialog om bosättning av nyanlända. Migrationsverkets regionala expert är huvudsaklig ingång, men andra delar av Migrationsverket såsom stödenheten för nationell verksamhet, enheten för lägesanalys,

¹ Med regional expert avses framöver en expert i bosättningsfrågor vid respektive regionkansli

bosättningsenheten, enheten för samordning vidarebosättning, regionkansliet och mottagningsenheten kan också medverka. Vid länsträffar kan även andra parter bjudas in såsom exempelvis Arbetsförmedlingen.

Ambitionen är att länsträffar ska hållas minst en gång per år i varje län, samt utifrån behov.

3.3 Dialog och informationsutbyte

Myndigheterna för dialog och utbyter information när:

- **Utskick som berör bosättningslagen görs till ett större antal kommuner (samtliga eller länsvis)**

Utskick som exempelvis berör kommunal, årsplanering och statistik över mottagande delas för kännedom.

- **Kommunal beslutas**

Respektive länsstyrelse ansvarar för att kommunicera beslutade kommunal till Migrationsverket.

- **Revideringar av kommunal under innevarande år**

Om kommuner sinsemellan önskar revidera sina kommunal tecknas en överenskommelse mellan kommunerna. Länsstyrelsens beslut om ett reviderat kommunal kan inte vara lägre än redan gjorda anvisningar av Migrationsverket och får ej heller påverka länstalet. Berörd länsstyrelse ansvarar för att stämma av antalet gjorda anvisningar med Migrationsverkets bosättningsenhet samt kommunicera reviderade beslut om kommunal.

- **Årsplanering föreslås, beslutas eller förändras**

Migrationsverket delar förslag till årsplanering samt beslutad årsplanering. När årsplaneringen förändras under året delas information om anledningen till förändringarna samt eventuella underlag från kommunerna.

- **En kommun:**

- återkopplar ett mottagandedatum i ett enskilt ärende till Migrationsverket som överskrider tidsfristen eller inte återkopplar tidpunkt för mottagande
- meddelar att den inte kan ta emot nyanlända enligt årsplanering och pågående anvisningar

Vid behov tar mottagningsenheten (där den nyanlände är registrerad) kontakt med kommunen i syfte att ordna mottagandet inom tidsfristen. Mottagningsenheten kan ta stöd av regional expert i dialogen med kommunen eller låta den regionala experten överta dialogen med kommunen.

Migrationsverkets regionala expert kontaktar kommunen för att få klargörande kring kommunens hållning och orsaken till att kommunen inte kan ta emot enligt årsplanering. Länsstyrelsen informeras och får bakgrundsinformation om de aktuella anvisningarna.

Det är viktigt med flexibilitet utifrån den specifika situationen. Exempel på möjliga sätt att hantera situationen är att myndigheterna för separata dialoger med kommunen eller att Migrationsverket bjuder in till trepartssamtal när det handlar om ett större antal som inte tas emot enligt årsplanering. I de fall regional expert övertar dialogen med kommunen i ett enskilt ärende så informeras berörd länsstyrelse om omständigheterna och dialog förs om lämplig väg framåt. Om utskrivning utan ordnat mottagande blir aktuellt informeras länsstyrelsen.

4. Migrationsverkets interna process kring bosättning

För att kunna omfattas av bosättningsprocessen krävs det att en nyanländ har beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring i Sverige. En nyanländ är fri att välja var i landet hon eller han bosätter sig om hon eller han ordnar sitt boende själv. Om den nyanlände bor på anläggningsboende när uppehållstillståndet beviljas och inte har möjlighet att ordna en adress att flytta till eller om personen är vidarebosatt som kvotflykting bosätts hon eller han med en anvisning för mottagande i en kommun enligt bosättningslagen.

När en nyanländ har beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring kallar mottagningsenheterna till ett underrättelsesamtal. För de som inte har möjlighet att själva ordna sitt boende upprättar mottagningsenheterna ett bosättningsunderlag som ligger till grund för bosättningsenhetens beslut om anvisning. Efter beslut om anvisning kallas personen till ett anvisningssamtal för information om vilken kommun som ansvarar för bosättning. Mottagningsenheterna har också kontakt med den anvisade kommunen inför flytt till kommunen.

För anvisningar som avser vidarebosatta kvotflyktingar har enheten för samordning vidarebosättning motsvarande roll som mottagningsenheterna.

Bosättningsenhetens huvudsakliga ansvar avser kommunernas årsplanering och beslut om anvisning utifrån fastställda kommunal.

I samarbetet med länsstyrelsen och kommunerna är Migrationsverkets regionala experter en viktig aktör och fungerar bl.a. som ett stöd i arbetet med årsplanering och i frågor om information och dialog.

5. Samarbete mellan länsstyrelserna kring bosättning

De 21 länsstyrelserna är självständiga myndigheter, men har en nära samverkan inom sakområdet integration. Samverkan inom sakområdet integration omfattar ett arbetsutskott, ett handläggarnätverk (LIN) organiserat i fyra noder (öst, väst, nord och syd), samt arbets- och fokusgrupper. En nationell samordnare ansvarar för övergripande samordning under ansvarigt länsråd, i nära samarbete med arbetsutskottet.

Inom bosättningsområdet finns en intern arbetsgrupp med representanter från länsstyrelsernas fyra noder samt en samordnare. Arbetsgruppen koordinerar och utvecklar länsstyrelsernas arbete med bosättning för nyanlända. Nodrepresentanterna är ansvariga för att föra ut och inhämta information från noderna, medan samordnaren ansvarar för att samordna arbete och dialog.

Länsstyrelsernas interna arbetsgrupp ingår även i den nationella Bosättningsgruppen.